



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

18853

Aşağıdaki sorularımın *Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM* tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 14.10.2024

Dilan KUNTAYAN
Şanlıurfa Milletvekili

06 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş-Pazarcık merkezli gerçekleşen ve "Asrın Felaketi" olarak nitelendirilen büyük deprem, Türkiye'nin 11 ilini derinden etkilemiştir. Bu felaketten zarar gören illerden biri olan Şanlıurfa'da özellikle Atatürk Bulvarı ve Bahçelievler Mahallesi gibi kentin ticaret ve sosyal yaşam merkezleri büyük yıkım yaşamıştır. Deprem sonrası yürütülen enkaz kaldırma çalışmaları sırasında yaşanan usulsüzlük ve ihmaller ise buralarda yaşayan ve çalışan halk açısından yeni bir güvenlik riski taşımaktadır.

Asbest, solunum yoluyla vücuda girdiğinde kansere ve ciddi solunum hastalıklarına yol açabilen bir maddedir. Uzmanlara göre, asbest maruziyeti uzun vadede ciddi sağlık sorunlarına, özellikle kanser vakalarına yol açmakta, aynı zamanda çevre sağlığının korunması ve halk sağlığı için daha titiz ve yönetmeliklere uygun çalışmalar yapılması gerekmektedir.

25 Ocak 2013 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan "Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik" ile asbestle çalışma kriterleri belirlenmiştir. Bu yönetmelik, çalışanların, çevrede yaşayanların ve genel halkın asbest tozuna maruz kalmaması için alınacak önlemleri kapsamaktadır. Buna rağmen, Şanlıurfa'daki yıkım çalışmalarında enkazların bulunduğu yerden uzaklaştırılmadan, olduğu yerde ayrıştırıldığı, bu önlemlerin yeterince uygulanmadığı görülmekte ve bu durum Urfa'da halk sağlığını tehdit etmektedir.

Bakanlığınız, ilgili Yönetmelik'e ve mevzuata uygun şekilde enkaz kaldırma işlemlerinin yapılmasından ve yönetilmesinden sorumludur.

Bu bağlamda,

- 1- Urfa'da depremde bu yana asbest içeren malzeme ve enkaz yerlerinin tespiti, nerelerde yoğunlaştıkları ve risk analizleri yapılmış mıdır? Yapıldıysa sökülme, taşıma ve ortadan kaldırma çalışmalarıyla ilgili Bakanlık tarafından nasıl bir Eylem Planı hazırlanmıştır?
- 2- Depremin üzerinden 20 ay geçmesine rağmen enkaz kaldırma ve hasar onarım çalışmaları neden hala tamamlanmamış, halk ve çevre sağlığı risk altında bırakılmıştır?
- 3- Şanlıurfa'da depremde ağır hasar görmüş olan Atatürk Bulvarı ve Bahçelievler Mahallesi'nde enkaz kaldırma işlemleriyle ilgili iddialar doğru mudur, enkaz kaldırma işlemlerinin yerinde yapılmasının sebebi nedir, sorumlular kimlerdir?
- 4- Bu bölgede yapılan enkaz kaldırma çalışmaları ne kadar süredir devam etmektedir? Asbest riskine karşına hangi önlemler alınmıştır?
- 5- Asbest içeren atıkların bertaraf edilmesi gerekli ve yeterli eğitimi almış kişiler tarafından yapılmakta mıdır? Sökümde görevli çalışanların İSG Eğitim Belgeleri, Asbest Söküm Uzmanı ve Asbest Söküm Çalışanları belgeleri, sağlık rapor kayıtları kontrol edilmekte midir?
- 6- Enkaz kaldırma çalışmalarında yeterli sayıda çalışan var mıdır? Görevli personele, uygun eldiven, gözlük, tek kullanımlık kıyafet/yedek giysi ve toz maskesi temin edilmekte midir?
- 7- Asbest içeren atıkların ve yıkıntıların solunabilen asbestin havaya karışıp yayılmasının önlenmesi için ıslatılarak sökülmesi gerekmektedir, bu amaca uygun şekilde sökülme yapılması için ne gibi önlemler alınmıştır? Yönetmeliğe uygun şekilde ıslak yöntem uygulanmış mıdır?
- 8- Asbest liflerinin havaya karışıp yayılmasını önleyecek şekilde bertaraf edilmesi için Urfa'da özel sahalar kurulmuş mudur? Urfa'da yapılan enkaz sökülme çalışmaları için nereler kullanılmaktadır? Bu alanlar belirlenirken hangi kriterler esas alınmıştır? Özel sahaların taban geçirimsizliği sağlanmış mıdır?
- 9- Asbest atıkları için belirlenen geçici depolama alanları nerelerdedir? Atıkların çıkarılması ve uygun şekilde bertaraf edilmesi için geçici depolama alanlarının koordinatları kayıt altına alınmış mıdır?
- 10- Asbest atıklarının diğer atıklardan ayrı ve topluca taşınmakta mıdır? Taşıma sırasında toz ya da liflerin uçuşmasını engelleyecek hangi araçlar ve yöntemler kullanılmıştır?

- 11- Depremden bu yana asbest içeren atıkların ne kadar olduğu hesaplanmış mıdır? Bu atıkların ne kadarı bertaraf edilmiş ne kadarıyla ilgili çalışmalar devam etmektedir?
- 12- Asbest atıklarının yerleşim yerlerine, insan sağlığına ve çevreye etkileriyle ilgili bir inceleme ve raporlama yapılması planlanmakta mıdır?